

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

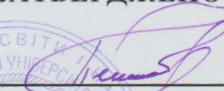
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

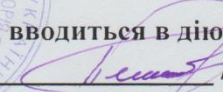
ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Регіональний розвиток і просторове планування»

другого рівня вищої освіти
за спеціальністю № 106 Географія
галузі знань № 10 Природничі науки
Кваліфікація: магістр з географії,
менеджер (управитель) регіонального розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ*

Голова вченої ради
 / Горбуненко Р. І. /
(протокол № 3 від "8" квітня 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1.09.2020 р.
Ректор  / Горбуненко Р. І. /
(наказ № 110 від "8" квітня 2020 р.)

Чернівці
2020 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

" РОЗРОБЛЕНО "

Робочою групою
кафедри географії України та
регіоналістики
ЧНУ ім. Юрія Федьковича
Керівник робочої групи
_____ М.Д.Заячук
« 5 » березня 2020 р.

" УХВАЛЕНО "

на засіданні кафедри географії України та
регіоналістики
ЧНУ ім. Юрія Федьковича
Протокол № 11
від « 5 » березня 2020 р.
Зав. кафедрою _____ В.О.Джаман

" СХВАЛЕНО "

Вченою радою факультету /інституту
_____ географічного
Протокол № 8
від « 18 » березня 2020р.

Голова Вченої ради факультету /інституту
_____ В.П.Руденко

" ПОГОДЖЕНО "

Начальник навчального відділу
ЧНУ ім. Юрія Федьковича
_____ Я.Д. Гарабajів
« _____ » _____ 2020р.

" РЕКОМЕНДОВАНО "

Науково-методичною комісією вченої ради
ЧНУ ім. Юрія Федьковича

Протокол № _____ від « 3 » листопада 2020 р.

Голова комісії університету _____ О. В. Добржанський

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я та по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи: Заячук Мирослав Дмитрович	доцент кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 005598 від 01.07.2016 р.; Доцент кафедри географії і картографії України 02ДЦ №000958, від 19.02.2004р.
Члени робочої групи		
Джаман Василь Олексійович	професор, завідувач кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 3003813 від 16.09.2004; Професор кафедри географії України, картографії та геоінформатики 02ПР №004182 від 16.02.2006
Костащук Іван Іванович	доцент кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДК 093176 від 18.01.2007р.; Доцент кафедри географії України та регіоналістики 12ДЦ №024351, від 14.04.2011р.

Заблотовська Наталія Василівна	доцент кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДК 067192 від 23.02.2011р.; Доцент кафедри географії України та регіоналістики 12 ДЦ №035473, від 31.05.2013р
Чубрей Юрій Георгійович	начальник відділу освіти, молоді та спорту Глибоцької селищної ради	
Брижак Петро Михайлович	перший заступник голови Сторожинецької міської об'єднаної територіальної громади	

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіти*	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
Керівник проектної групи						
Заячук Мирослав Дмитрович	д.геог.н., доцент кафедри географії України та регіоналістики,	Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича 1997р. географія, географ-викладач ВЕ №001096 від 17.06.1997р	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 005598 від 01.07.2016 р.; Тема дисертації «Формування та геопросторова організація фермерства України (теорія та практика суспільно-географічного дослідження)» Доцент кафедри географії і картографії	22	пп. 1, 2, 3, 5, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18 додатка до Ліцензійних умов 1. Заячук М. До питання визначення сільськогосподарської спеціалізації фермерства України / М. Заячук, О. Заячук // Від географії до географічного українознавства: еволюція освітньо-наукових ідей та пошуків (до 140-річчя започаткування географії у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича): Матеріали міжнар. наук. конф. (11-13 жовтня 2016 р. Чернівці). – Чернівецький нац. ун-т, 2016.- 204 с. 2. Заячук М. Економіко-математичне моделювання оптимального землекористування у фермерському укладі України / М. Заячук, Н. Заблотовська, О. Заячук // Економічна та соціальна географія / [Я. Б. Олійник (відн. ред) та ін.] – 2017. – Вип. 77. – С. 19-25. 3. Valeriy Rudenko, Myroslav Zayachuk, Zhanna Buchko, Hanna Ieremiia. Farming Economies in Ukraine by Resource Potential Aggregate / Valeriy Rudenko // Human Geographis - Journal of Studies and Research in Human Geography. - Vol.11. – No.2. – November, 2017 [www.humangeographies.org.ro]. – P.231-240. (Scopus). 4. Заячук М., Семенюк Л. Спеціалізація фермерських	Захист докторської дисертації у 2016 році Львівський національний університет імені І.Франка, Кафедра географії України Тема: «Удосконалення умінь та навичок з викладання дисциплін просторового планування та методики викладання географії в

			України 02ДЦ №000958, від 19.02.2004р.	господарств Кіровоградської області (1995-2015 pp.) / М. Заячук, Л. Семенюк // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Випуск 793. Географія, 2017. – С.10-17. 5. Rudenko V., Hryhorkiv V., Zaiachuk M., Ishchenko S. Social-geographic approaches to application of economic-mathematical modeling in predicting the place of Ukrainian farming economies in food market commoditization // Часопис соціально-економічної географії: міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. – Вип. 23 (2). – С. 26-32. 6. Руденко В.П., Заячук М.Д., Руденко С. В. Оцінка сукупного ресурсного потенціалу фермерських господарств України /В.Руденко, М.Заячук, С.Руденко // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Випуск 793. Географія, 2017. – С.4-9. 7. Заячук М.Д. Класифікація фермерських господарств Херсонської області /Науковий вісник Херсонського державного університету Серія: Географічні науки Випуск 7 - Херсон, 2017. – С.50-56. 8. Заячук М. До питання класифікації фермерських господарств Херсонської області // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення», м. Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. [За заг. ред. І.Пилипенка, Д. Мальчикової] – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 81-83. 9. Заячук М. Д. Територіальні відміни рівня знань випускників закладів загальної середньої освіти / М. Д. Заячук, Ю. О. Білоус. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. – 2019. – №11. – С. 31–38. 10. Заячук М. Д. Типізація адміністративних одиниць Чернівецької області за якістю знань учнів (на матеріалах ЗНО 2016 та 2017 років). /М. Д. Заячук, Ю.О. Білоус. – Міжнародна конф., присвяч. 100-річчю Національної академії наук України. Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму (28-29 вересня 2018 р.): Зб. наук. праць. – К.,	загальноосвітній школі» довідка №261-С від 12.03.2020р.
--	--	--	--	---	--

					2018. – 232 с. – С. 215-216. 11. Заячук М.Д., Заячук О.Г. Використання топологічних характеристик території при обґрунтуванні виділення освітніх округів в адміністративному районі. – Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 85-річчю геогр. фак-ту Київського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка (м. Київ, 30-31 березня 2018 р.). – К: Прінт-Сервіс, 2018. – 361 с. – С. 300-302. Участь у роботі спеціалізованої вченої ради К 76.051.04 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Д.35.051.08 Львівського національного університету імені Івана Франка. Голова Басейнової ради Пруту і Сирету. Член галузевої експертної ради з галузі знань 10 Природничі науки Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Депутат Чернівецької міської ради (2010 – 2015 р.) Заступник голови Чернівецької обласної державної адміністрації (2018 – 2019 р.) Бере участь у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Керує науковою роботою студентів та магістрантів, аспірантів	
Члени проектної групи						
Джаман Василь Олексійович	Завідувач кафедри географії України та регіоналістики, д.геогр.н., проф.	Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича 1982р. географія, географ-викладач ЖВ-І № 112976 від 12.06.1982	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 3003813 від 16.09.2004; Тема дисертації «Регіональні системи розселення: демогеографічний аналіз (на прикладі	38	П. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17 додатку до Ліцензійних умов Автор понад 200 наукових праць. 1. Dzhaman V. Big towns: Territorial-Functional Organization and Strategy of Development (the Case of Chernivtsi) / Dzhaman V., Koliadynsky P. – Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. - 226 p. (Germany). 2. Dzhaman V. Technical approaches to the geographical investigations of the dynamics of socio-economic condition of the rural settlements during the transition period (based on the example of Ivano-Frankivsk region, Ukraine) / V.Dzhaman, I. Kovbas, Ya. Dzhaman. // Lucrarile Seminarului Geografic «Dimitrie Cantemir» (Dimitrie Cantemir Geographic Journal – анг.)/ - 2015. - Vol. 39, № 1. – P. 99-108. (Румунія, Ясси). 3. Valeriy P. Rudenko, Vasyl O. Dzhaman, Zhanna I. Buchko, Yaroslav V. Dzhaman, Petro V. Mruchkovsky. Teoretical-Methodological Basis for Studying the Preconditions of Ethnic	Львівський національний університет імені І.Франка, Кафедра географії України Тема: «Методичне забезпечення освітньої програми зі спеціальності106 Географія (магістерський рівень)»

		Західного регіону України)», Професор кафедри географії України, картографії та геоінформатики 02ПР №004182 від 16.02.2006			Tourism in Multi-ethnic Urdan Settlements. The Case of Chernivtsi City, Ukraine/ Journal of Settlements and Spatial Planning – 2016.- Vol.7, #2. – P.157-165. (Румунія, Клуж-Напока). 4. Vasyl Dzhaman, Ivan Kostaschuk, Yaroslav Dzhaman. Religious Tourism as a Scientific Category of Social-Geographic Research. / Science Review. - № 8(15). - September 2018. - P.8-14. (Польща, Варшава). 5. Dzhaman V., Czaplinska A., Dzhaman Ja. International functions large Cities of Ukraine (on the Chernivtsi Example) // Slupskie Prace Geograficzne . – Nr. 14.- Slupsk: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Slupsku, 2017. – S. 61-78 (Польща, м. Слупськ). 6. Dzhaman V., Kostaschuk I., Hrytsevych V. Religions Romanian – Speaking Communities of Chernivtsi region // Bintel. - 2019.- # 1.- S. 65-70. 7. Czaplinski P., Dzhaman V. Problems of the Ukrainian labor market // Journal of Geography, Politics and Society. – 2019. – Vol. 9, № 4. – P. 24-34. (Польща, Гданськ). Вчений секретар спеціалізованої вченої ради (К 76.051.04) географічного факультету Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Відповідно до постанови «Кабінету Міністрів Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» неодноразово призначався головою та членом експертної комісії по ліцензуванню та акредитації. Є членом редколегії наукових журналів та збірників: 1. Науковий вісник Чернівецький національний університет. Серія «Географія» 2. Науковий вісник Східноєвропейського університету ім.Л.Українки. Серія «Географічні науки» 3. Slupskie Prace Geograficzne(Польща, м.Слупськ) Бере участь у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Керівник наукової школи. Керує роботою магістрантів, аспірантів, докторантів (захищені 8 кандидатів та 1 доктор геогр. наук)	довідка №260-С від 12.03.2020р. .
Костащук	к.геог.н.,	Чернівецький	У вересні 2019	15	п. 2, 3, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18, додатку до Ліцензійних умов	Одеський

Іван Іванович	доцент кафедри географії України та регіоналістики	національний університет імені Юрія Федьковича 2003р. Магістр географії РН №23429491 від 30.06.2003р	року захищена докторська дисертація на тему: «Формування релігійного простору та його вплив на суспільні процеси» за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДК 093176 від 18.01.2007р.; тема кандидатської дисертації «Географічні особливості формування національної структури населення в етноконтактних зонах (на		1. Костащук І.І. Релігійний простір України: суспільно-географічне дослідження : монографія. Чернівці: ЧНУ, 2018. 512 с 2. Kostaschuk Ivan, Mruchkovskiy Petro. Ethnic and religious factor in the development of Ukrainian regions: socio-geographical analysis. <i>Journal of Education, Health and Sport</i> . 2018. Vol. 8. № 2. S. 165-173. 3. Kostaschuk Ivan, Yavorska Victoria. Religious activity of population as factor of manifestation of social troubles associated with health and safety. <i>Journal of Education, Health and Sport</i> . 2018. Vol. 8. № 11. S. 751-762. 4. Kostaschuk Ivan. Religious activity of the population as factor of influence on the demographic processes. <i>Journal of Education, Health and Sport</i> . 2019. Vol. 9. № 1. S. 417-427. Бере участь у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Керує науковою роботою студентів та магістрантів. Депутат районної в місті Чернівці ради (2010 – 2015 р.) Депутат Чернівецької обласної ради (2014-2020 р.)	національний університет імені І.І.Мечнікова, кафедра економічної та соціальної географії і туризму Тема: Вивчення навчально-методичної роботи кафедри економічної та соціальної географії і туризму, та пріоритетних напрямків наукових досліджень. Наказ № 135-ОП від 13.03.2019р Захист докторської дисертації 18.09.2019р. в спеціалізованій вченій раді Д 26.163.01 в Інституті географії НАН України
---------------	--	---	--	--	--	---

			прикладі Чернівецької області)» Доцент кафедри географії України та регіоналістики 12ДЦ №024351, від 14.04.2011р.			
Заблотовська Наталія Василівна	к.геог.н., доцент кафедри географії України та регіоналістики	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 2004р. Магістр географії РН №25468046 від 30.06.2004р	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДК 067192 від 23.02.2011р.; Тема дисертації «Демогеографічні процеси в регіоні Центрального Поділля (на прикладі Хмельницької області)» Доцент кафедри географії України та регіоналістики 12 ДЦ №035473, від 31.05.2013р	15	п. 2, 9, 11, 13, 14, 16, 17 додатку до Ліцензійних умов 1. Olexandra Chubrey, Natalia Zablotoska , Oksana Zayachuk. Territorial differences in educational achievements in geography of the students of comprehensive institutions of the Chernivtsi region (on the example of the External Independent Testing (EIT) in geography) / - / Lucrarele Seminarului Geografic «Dimitrie Cantemir» (Dimitrie Cantemir Geograph Journal)/ - 2015. - Vol. 39, # 1.- P. 121-130. (Румунія, Ясси: “Alexandru Ioan Cuza” Universite From Iasi) h –ISSN 1222 – 989 X. Index Copernicus (Польща), Ulrichsweb (США), SCOPIO - P.121-130. 2. Olha Danilova, Nataly Zablotoska , Inna Pashaniuk. Eco-Marketing tendencies of Hotel Industry Development – Component of the European Integration Process in Ukraine / The USV Annals of Economics and Public Administration/ - Vol. 17, No 1(25).- 2017 . – С. -215. – С. -72-78. 3. Заячук М. Економіко-математичне моделювання оптимального землекористування у фермерському укладі України / М. Заячук, Н. Заблотовська , О. Заячук // Економічна та соціальна географія / [Я. Б. Олійник (відн. ред) та ін.] – 2017. – Вип. 77. – С. 19-25. Бере участь у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Керує науковою роботою студентів та магістрантів.	Одеський національний університет імені І.І.Мечнікова, кафедра економічної та соціальної географії і туризму Тема: «Вивчення засад дослідження розвитку регіону з урахуванням властивостей та впливу на нього геодинамічних процесів» Наказ № 135-ОП від 13.03.2019
члени проектної групи від стейкхолдерів						
Чубрей Юрій Георгійович	начальник відділу освіти, молоді та спорту	Чернівецький державний університет ім. Ю.Федьковича;		29 років (з них 3 педагогічний)		Курси і тренінги: «Децентралізація на практиці II» (м.Чернівці –

	Глибоцької селищної ради	Спеціальність: Географія; Кваліфікація спеціаліста: Географія, викладач; Диплом: від 14.06.1995 р. ЛМ №012637				м.Львів, 2019р.), «Вчимося один від одного» (обласні центри України, 2019р.), Тренінги ULIT (м.Чернівці – м.Львів, 2019р.)
Брижак Петро Михайлович	перший заступник голови Сторожинецької міської об'єднаної територіальної громади	Чернівецький державний університет ім. Ю.Федьковича; Спеціальність: Географія; Кваліфікація спеціаліста: Географія, викладач; рік випуску 1988 РВ №723990 Національна академія державного управління, рік випуску 2010, мгістр управління суспільного розвитку КВ№37662344		36 років (з них 12 педагогічний, держслужбита в органах міфсцего самоврядування – 14 років)	Є автором 3 колективних монографій, понад 20-ти наукових праць, довідкових видань 1. Кифяк В.Ф., Брижак П.М., Кифяк О.В. Правові аспекти діяльності підприємств сфери туризму. – Чернівці: Зелена Буковина, 2004. – 176 с. 2. Брижак П.М., Веклюк Я.І. Регіональний розвиток туристичної інфраструктури (на прикладі Чернівецької області). Проблеми географії та менеджменту туризму: Монографія / Явкін В.Г., Руденко В.П., Король О.Д. та ін. – Чернівці: Рута, 2006 с. – С.224 – 235. 3. Веклюк Я.І., Артеменко О.І., Брижак П.М. Використання методів нечіткої логіки для визначення рекреаційної привабливості території адміністративно-територіальних одиниць. Східно-Європейський журнал передових технологій. Математика і кібернетика – фундаментальні і прикладні аспекти. 2010. 71с. - С.4-10. 4. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / В.Г.Явкін, В.П.Руденко, В.М.Андрейчук, О.Д. Король та ін. – Чернівці: Чернівецький нац. Ун-т, 2010. – 344 с. Регіоналістичні технології стилювання розвитку туристично-рекреаційного потенціалу. С.57-70. Депутат Сторожинецької районної ради VI та VII скликань	

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Чернівецька обласна держава адміністрація (вхідний №2/48 від 01.03.2020)
2. Державна екологічна інспекція Карпатського округу (вхідний №4/158 від 3.03.2020)
3. Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Сірет (вхідний №4/187 від 18.03.2020)

Профіль освітньої програми
«Регіональний розвиток і просторове планування»
зі спеціальності № 106 "Географія"

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Географічний факультет Кафедра географії України та регіоналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти другий – магістерський, спеціальність – Географія освітня програма - «Регіональний розвиток і просторове планування» Кваліфікація: магістр з географії, менеджер (управитель) регіонального розвитку
Офіційна назва освітньої програми	«Регіональний розвиток і просторове планування»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,4 роки
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра / ОКР спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2020 – 2022pp
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.chnu.cv.ua/index.php?page=ua
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких комплексних знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії, просторового планування та регіонального збалансованого розвитку в умовах ринкової економіки, соціального партнерства та підвищення конкурентоспроможності регіонів України, педагогіки та методики вищої освіти, здатності до самостійної діяльності в умовах навчальних закладів різних рівнів акредитації.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за	10 – Природничі науки 106 – Географія ОП - «Регіональний розвиток і просторове планування» Обов'язкові навчальні модулі – 73,3%, з них: дисципліни

наявності))	загальної підготовки – 12% , професійної підготовки – 43%, практична підготовка – 45%. Блок вибіркових дисциплін – 26,7%, з них, що розширюють: загальні компетентності – 66%, професійні – 34%
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Відповідно до МСКО має прикладну орієнтацію. Програма передбачає оволодіння знаннями щодо формування основних компетентностей необхідних для роботи в освітній галузі; на керівних та інших посадах з вирішення проблематики регіонального управління та збалансованого розвитку; дослідницьку роботу, направлену на здобуття теоретичних і практичних знань та умінь для дослідження геосистем; прикладну складову, яка передбачає розуміння застосування географічних знань, умінь та навичок у вирішенні проблем просторового планування і суспільного розвитку на регіональному та місцевому рівні.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта другого (магістерського) рівня в галузі знань «Природничі науки» із спеціальності «Географія» за освітньою програмою «Регіональний розвиток і просторове планування». Високопрофесійна теоретична та практична підготовка для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру в галузі географії, просторового планування та регіонального розвитку, викладання географічних дисциплін у вищих, середніх загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах. <i>Ключові слова:</i> Географія, просторове планування, регіональний збалансований розвиток, регіональне природокористування, менеджмент регіонального розвитку.
Особливості програми	Освітня програма не передбачає вивчення економічного управління та бюджетного процесу. Багатопрофільна підготовка фахівців – освітньої програми «Регіональний розвиток і просторове планування» має акцентування на практичну підготовку. Практичне підґрунтя навчання є визначальною складовою при поглибленому вивченні і поясненні географічних особливостей розвитку та управління регіону. Виробнича практика в обсязі близько 8% від загального обсягу освітньої програми. Участь у національних та міжнародних конгресах, конференціях, симпозіумах тощо. Академічна мобільність, участь у грантових програмах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Наукові дослідження та розробки; середня і вища освіта; державне управління. Географ, географ-економіст, фахівець з міського та районного планування, фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, науковий співробітник, фахівець з управління природокористуванням,

	менеджер (управитель) регіонального розвитку, викладач навчального закладу.
Подальше навчання	Випускники мають право і можливості для продовження освіти на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти за програмами докторів філософії.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентськоцентричне навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, тощо. Система методів навчання базується на принципах цілеспрямованості, бінарності – активної безпосередньої участі викладача і студента. Основними підходами при викладанні та навчанні є гуманістичність, студентоцентризм, системність тощо. Поєднання лекцій, практичних занять із розв’язанням ситуаційних завдань та використанням ділових ігор, тренінгів, що розвивають лідерські навички та уміння працювати в команді, консультації з викладачами, написання наукових статей.
Оцінювання	Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти з практики, захист курсових робіт. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Державна атестація – підготовка та захист магістерської дипломної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі географії, професійної діяльності географа або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність навчатися та самонавчатися. Працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, представляти результат вчасно. ЗК 2. Здатність бути критичним та самокритичним. Вміти реально оцінювати власні можливості, результати та шляхи їх досягнення при розробці проектів та вирішенні завдань. Здійснювати критичне осмислення регіональних проблем. ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Керуючись науково обґрунтованими принципами та особливостями перебігу суспільно-географічних процесів вирішувати нагальні проблеми з управління, планування та розвитку регіонів. ЗК 4. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. Навички використання сучасних

	інформаційних технологій, картографічних та статистичних джерел інформації при планування розвитку регіонів. ЗК 5. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку. ЗК 6. Здатність застосовувати знання на практиці. Керуючись знаннями та навиками професійної діяльності приймати науково обґрунтовані рішення . ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Знання стандартів необхідних для наукового дослідження та публікування, включаючи критичну обізнаність та академічну доброчесність. ЗК 8. Здатність працювати в команді. Здатність працювати в команді, виконуючи провідну роль, в міжнародній та мультикультурній групі. Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команд та колективів. Усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань при проектуванні чи плануванні розвитку регіонів. ЗК 9. Уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей. Здатність виступати з усними повідомленнями, ставити запитання, дискутувати, вести ділове спілкування в усній або в письмовій формі. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Сприяти та пропагувати принципи охорони навколишнього середовища, збереження та раціонального використання природних умов та ресурсів. ЗК 11. Здатність до розроблення та управління проектами. Здатність правильно розмовляти та писати згідно різних комунікативних стилів, а саме: неофіційного, офіційного та наукового. ЗК 12. Здатність продовжити навчання з високим ступенем автономії.
--	---

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Знання наукових теорій, концепцій і парадигм географії та регіоналістики; ФК 2. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності; ФК 3. Уявлення про сучасні географічні підходи, загальнонаукові та спеціальні методи, методики регіональних географічних досліджень; ФК 4. Уявлення про географічні відношення і зв'язки, географічні процеси, геосистеми, їх підсистеми та елементи; ФК 5. Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички та здатність оригінально мислити для проведення досліджень; ФК 6. Здатність використовувати професійні знання з фізичної та суспільної географії у мульти дисциплінарних контекстах вивчення територій; ФК 7. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації та регіонального розвитку; ФК 8. Знання про основні підходи та особливості моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів; ФК 9. Здатність використовувати географічні знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів; ФК 10. Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення дослідницьких завдань у галузі економічної та соціальної географії; ФК 11. Здатність застосовувати уміння роботи з картографічними та статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у регіональних географічних дослідженнях; ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у вищих навчальних закладах. ФК 13. Здатність управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
7 – Програмні результати навчання	
	Знання: ПРН 1. Розуміти основні теоретико-методологічні проблеми географії та регіоналістики; ПРН 2. Знати головні закономірності глобальних проблем

	сучасності, глобалізації, глобалістики та їх вплив на регіональному та локальному рівнях через призму сталого розвитку; ПРН 3. Роз'яснювати Сутність, класифікацію, чинники, закономірності розвитку природничо-суспільно-просторових процесів; ПРН 4. Розуміти сутність та механізми інформаційних процесів у соціогеосистемах; ПРН 5. Знати теоретичні та методичні основи географічного моделювання і прогнозування; ПРН 6. Розуміти функції, принципи і методи управління регіональним розвитком; ПРН 7. Знати теоретичні основи і прикладні засоби впровадження геоінформаційних систем та технологій, апаратних і програмних засобів розробки схем територіального менеджменту в різних предметних галузях; ПРН 8. Знати форми, методи і прийоми навчальної діяльності у вищих навчальних закладах. Уміння і навички: ПРН 9. Уміти використовувати сучасні наукові здобутки географічних наук для отримання нових наукових результатів у галузі географії та регіоналістики, впроваджувати інноваційну діяльність; ПРН 10. Володіти сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу регіональних географічних процесів; ПРН 11. Володіти навичками роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій у територіальному менеджменті; ПРН 12. Виявляти актуальні напрями досліджень територіальної організації суспільства, досліджувати територіальну організацію суспільства на різних ієрархічних рівнях його життєдіяльності; ПРН 13. Володіти методами географічного моделювання і прогнозування, використовувати знання для оцінки і прогнозу трансформації територіальної організації та регіонального розвитку у геосистемах різних ієрархічних рівнів; ПРН 14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду господарської діяльності; ПРН 15. Розв'язувати проблеми у нових, або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації. ПРН 16. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, академічної доброчесності, професійного кодексу поведінки.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Усі викладачі мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення

	кваліфікації
Матеріально-технічне забезпечення	Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень суспільно-географічних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з економічної та соціальної географії у процесі навчання здобувача. Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича, власний сайт факультету, сайт кафедри географії України та регіоналістики, необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди бібліотеки університету, репозитарій, фондовий матеріал кафедри та картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ЧНУ) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, розроблені силабуси
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди про академічну мобільність на основі двосторонніх договорів між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та ВНЗ.
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1) на основі двосторонніх договорів між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та ВНЗ країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачається

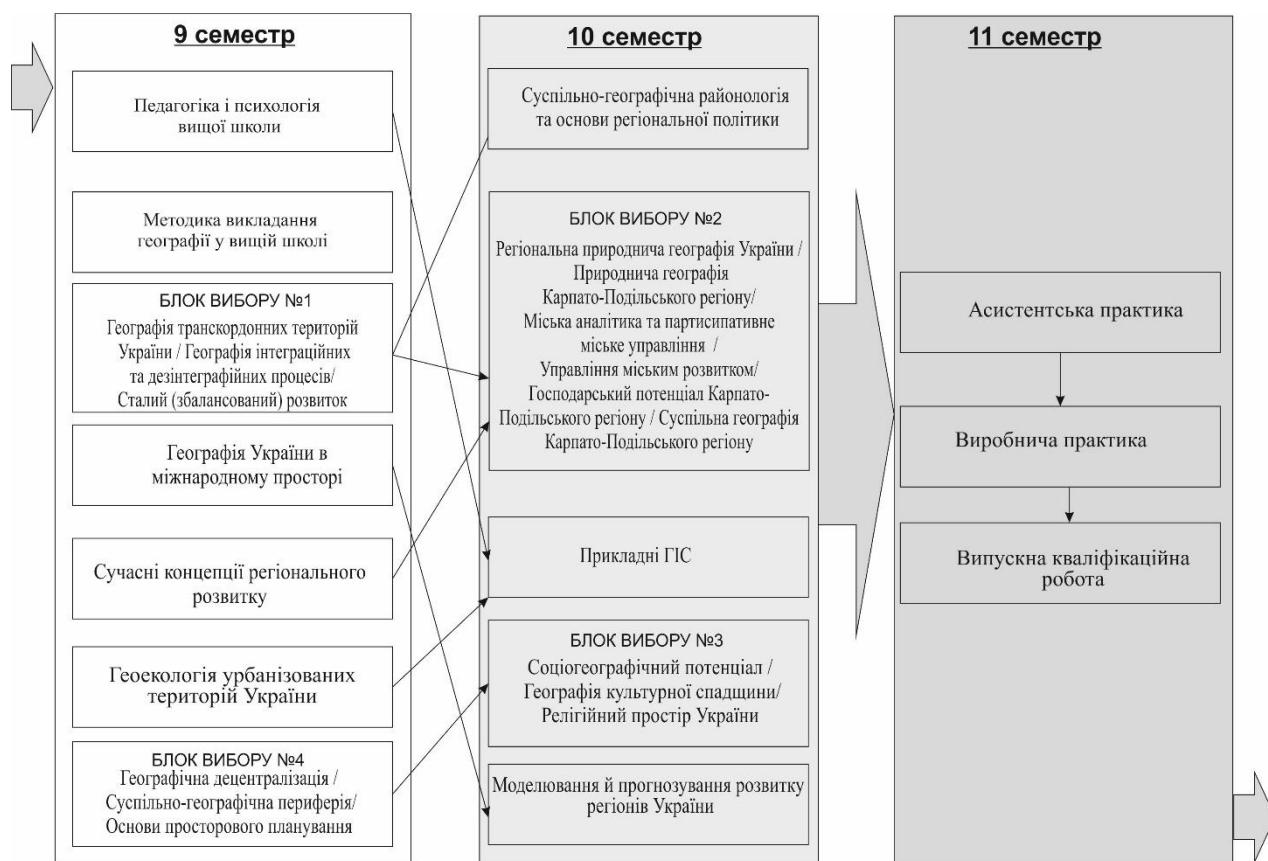
Перелік компонент освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування» та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кільк ість кредитів	Форма підсум к. контро лю
Обов'язкові компоненти ОП			
ЗПО 1	Педагогіка і психологія вищої школи	3	Іспит
ЗПО 2	Методика викладання географії у вищій школі	5	Іспит
ППО 1	Прикладні ГІС	5	Іспит
ППО 2	Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування	5	Іспит
ППО 3	Сучасні концепції регіонального розвитку та раціонального природокористування	5	Іспит
ППО 4	Суспільно-географічна районологія та основи регіональної політики	5	Іспит
ППО 5	Географія України в міжнародному просторі	4	Іспит
ППО 6	Моделювання й прогнозування розвитку регіонів України	4	Іспит
	Асистентська практика	10	Захист
	Виробнича практика	8	Захист
	Випускна кваліфікаційна робота	12	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66/ 73,3%	
Вибіркові компоненти ОП			
ЗПВ1	Блок вибору №1 (обов'язковий вибір 4 кредитів, один предмет)		
	- Географія транскордонних територій України	4	Залік
	- Географія інтеграційних та дезінтеграційних процесів	4	Залік
	- Сталий (збалансований) розвиток	4	Залік
ЗПВ 2	Блок вибору №2 (обов'язковий вибір 12 кредитів, три предмети)		
	- Міська аналітика та партисипативне міське управління	4	Іспит
	- Управління міським розвитком	4	Іспит
	- Регіональна природнича географія України	4	Залік
	- Природнича географія Карпато-		

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кільк ість креди тів	Форма підсум к. контро лю
	Подільського регіону	4	Залік
	- Господарський потенціал Карпато- Подільського регіону	4	Іспит
	- Суспільна географія Карпато- Подільського регіону	4	Іспит
ППВ 1	Блок вибору №3 (обов'язковий вибір 4 кредити, один предмет)		
	- Соціогеографічний потенціал	4	Залік
	- Географія культурної спадщини	4	Залік
	- Релігійний простір України	4	Залік
ППВ 2	Блок вибору №4 (обов'язковий вибір 4 кредити, один предмет)		
	- Географічна децентралізація	4	Залік
	- Суспільно-географічна периферія	4	Залік
	- Основи просторового планування	4	Залік
Загальний обсяг вибіркового компоненту:		24 / 26,7%	
		90	

Структурно-логічна схема ОП



3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Регіональний розвиток і просторове планування» спеціальності 106 «Географія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр з географії, менеджер (управитель) регіонального розвитку, освітня програма - «Регіональний розвиток і просторове планування»

Атестація здійснюється відкрито та публічно.

Вимоги до випускної кваліфікаційної магістерської роботи: робота повинна бути оригінальною (специфіка перевірки на плагіат https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl/view), мати творчий характер, містити елементи наукових досліджень, виконуватися самостійно. Робота повинна мати практичну спрямованість. Об'єктом вивчення має бути конкретне підприємство, організація, установа або регіон чи країна. В ній необхідно ставити конкретні практичні завдання.

У процесі виконання роботи необхідно глибоко вивчити законодавчий, методичний та інструктивний матеріали, літературні джерела з теми, теоретично обґрунтувати актуальність теми, аналізувати роботу підприємства, організації, установи регіону чи країни із заданої теми, сформулювати конкретні висновки та дати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення та розв'язання поставлених завдань.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

Компетентності Компоненти		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності												
		ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13
Обов'язкові	ОК 1	+	+				+	+	+	+		+	+		+										+	+
	ОК 2	+	+		+		+	+		+			+		+										+	+
	ОК 3	+	+		+	+		+	+				+		+	+	+						+	+		
	ОК 4	+	+	+				+	+		+		+	+	+	+			+		+					
	ОК 5	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+			+					+		
	ОК 6	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+			+				+
	ОК 7	+	+			+		+		+			+		+	+										
	ОК 8	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+		+		+		+				
	Асистентська практика	+	+		+		+	+		+			+												+	+
	Виробнича практика	+	+		+	+	+	+				+	+													
	Випускна кваліфікаційна робота	+	+		+	+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Вибіркові	ВБ1	+	+		+			+		+	+		+		+				+							
	ВБ2	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	+		+		
	ВБ3	+	+		+			+		+			+		+		+									
	ВБ4	+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+	+			+	+		+		+		+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

Компетентності		програмні результати навчання															
		ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16
Обов'язкові	ОК 1								+								+
	ОК 2	+		+			+		+	+	+		+				+
	ОК 3			+	+	+	+	+		+		+	+				+
	ОК 4	+	+	+			+			+			+		+		+
	ОК 5	+		+			+			+			+		+		+
	ОК 6	+		+			+			+			+	+	+		+
	ОК 7		+	+	+		+			+			+			+	+
	ОК 8		+	+	+	+	+	+		+			+	+			+
	Асистентська практика			+			+	+	+	+	+		+			+	+
	Виробнича практика			+			+			+			+			+	+
	Випускна кваліфікаційна робота	+		+			+	+		+	+		+		+	+	+
Вибіркові	ВБ1		+	+			+			+			+	+	+		+
	ВБ2	+	+	+			+			+			+		+		+
	ВБ3			+			+			+			+		+		+
	ВБ4	+		+			+			+			+		+		+

	Програмні результати навчання (ПРН)	Загальні компетентності (ЗК)												Фахові компетентності (ФК)												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	ПРН 1. Основні теоретико-методологічні проблеми і географії;	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+					
2.	ПРН 2. Головні закономірності глобальних проблем сучасності, глобалізації, глобалістики;	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					+		
3.	ПРН 3. Сутність, класифікація, чинники, закономірності розвитку суспільно-просторових процесів;	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+				+	
4.	ПРН 4. Сутність та механізми інформаційних процесів у соціогеосистемах;	+	+		+	+		+	+				+		+	+							+	+		
5.	ПРН 5. Теоретичні та методичні основи суспільногеографічного моделювання і прогнозування;	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+		+			
6.	ПРН 6. Функції, принципи і методи управління регіональним розвитком;	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+			
7.	ПРН 7. Теоретичні основи і прикладні засоби впровадження геоінформаційних систем та технологій, апаратних і програмних засобів розробки схем територіального менеджменту в різних предметних галузях;.	+	+		+	+		+	+				+		+	+							+	+		
8.	ПРН 8. Форми, методи і прийоми навчальної діяльності у вищих навчальних закладах	+	+		+		+	+	+	+		+	+		+		+								+	+
9.	ПРН 9. Використовувати сучасні знання географічних наук для отримання нових наукових результатів у галузі економічної та соціальної географії;	+	+		+	+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
10.	ПРН 10. Володіти сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу суспільно-географічних процесів;	+	+		+	+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
11.	ПРН 11. Навички роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій у	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+					

[illegible]

Матриця відповідності програмних компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
ЗК 1 Здатність навчатися та самонавчатися. Працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, та представляти результат вчасно.	+	+	+	+
ЗК 2 Здатність бути критичним та самокритичним. Вміти реально оцінювати власні можливості, результати та шляхи їх досягнення при розробці проектів та вирішенні завдань.	+			+
ЗК 3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Керуючись науково обґрунтованими принципами та особливостями перебігу суспільно-географічних процесів вирішувати нагальні проблеми з управління, планування та розвитку регіонів.			+	+
ЗК 4 Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. Навички використання сучасних інформаційних технологій при планування розвитку регіонів.	+	+	+	
ЗК 5 Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку.	+			+
ЗК 6 Здатність застосовувати знання на практиці. Керуючись знаннями та навиками професійної діяльності приймати науково обґрунтовані рішення .		+		
ЗК 7 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Знання стандартів необхідних для наукового дослідження та публікування, включаючи критичну обізнаність	+		+	
ЗК 8 Здатність працювати в команді. Здатність працювати в команді, виконуючи провідну роль, в міжнародній та мультикультурній групі.		+	+	
ЗК 9 Уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей. Здатність виступати з усними повідомленнями, ставити запитання, дискутувати вести ділове спілкування в усній або в письмовій формі.	+		+	

ЗК 10 Прагнення до збереження навколишнього середовища. Сприяти та пропагувати принципи охорони навколишнього середовища, збереження та раціонального використання природних умов та ресурсів.	+		+	+
ЗК 11 Здатність до розроблення та управління проектами. Здатність правильно розмовляти та писати згідно різних комунікативних стилів, а саме: неофіційного, офіційного та наукового.		+		
ЗК 12 Здатність взаємодіяти з іншими людьми в конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань. Та здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань при проектування чи планування розвитку регіонів.				
ФК 1. Знання наукових теорій, концепцій і парадигм географії;	+			+
ФК 2. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності;	+			
ФК 3. Уявлення про сучасні суспільно-географічні підходи, загальнонаукові та спеціальні методи, методики суспільногеографічних досліджень;		+		
ФК 4. Уявлення про суспільно-географічні відношення і зв'язки, суспільно-географічні процеси, соціогеосистеми, їх підсистеми та елементи;		+		
ФК 5. Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички;	+	+		
ФК 6. Здатність використовувати професійні знання з фізичної та соціально-економічної географії у процесі комплексного вивчення територій;		+	+	
ФК 7. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, суспільно-географічного моделювання та прогнозування суспільно-географічних об'єктів і процесів;			+	+
ФК 8. Знання про основні підходи та особливості моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів;	+	+		
ФК 9. Здатність використовувати професійно профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку	+			

регіонів;				
ФК 10. Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення дослідницьких завдань у галузі економічної та соціальної географії;				+
ФК 11. Здатність застосовувати уміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у суспільногеографічних дослідженнях;	+		+	
ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у вищих навчальних закладах.	+		+	+
ФК 13. Здатність управління робочими або навчальними процесами, які є складними не передбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.	+	+	+	+

